

UiO : ARENA Senter for europaforskning
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

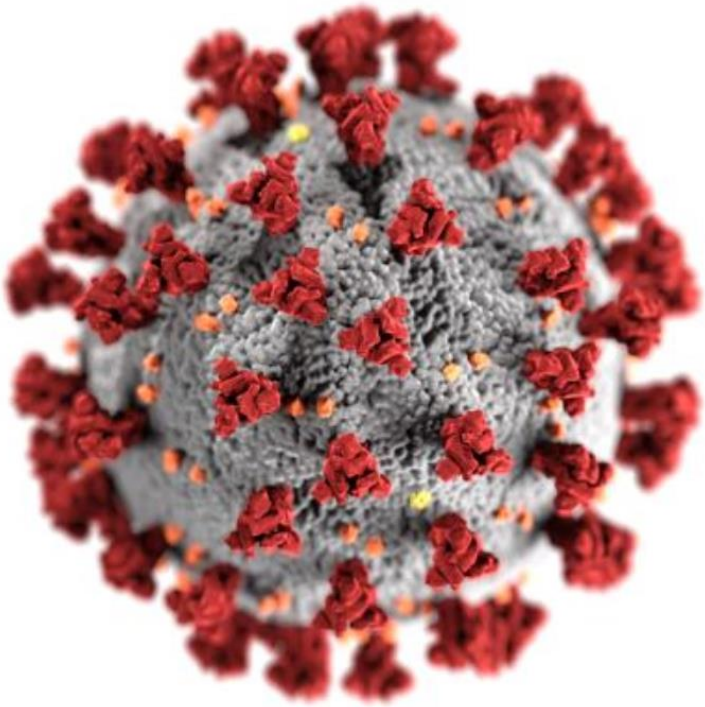
Hvordan kontrollere ekspertene?

Erik O. Eriksen

19. Januar 2022

Viktigheten av å kontrollere ekspertene

- I kriser avdekkes vår ikke-viten
- Kriser og 'unntakstilstand' gir eksperter stor makt
- Stor enighet om behovet for eksperter og en kunnskapsbasert forvaltning
- Men forskning har dokumentert at de ikke alltid opptrer rent faglig og nøytralt

Hvordan skal man kontrollere ekspertene?

Tre etablerte strategier med klare svakheter

- **Renske ekspertorgan for verdier og få dem til å handle på en ren vitenskapelig måte**
  - Men fakta er sjelden ukontroversielle
  - Uten verdier blir ekspertene impotente
- **Klare regler og normer - selvbinding**
  - Paternalisme og rettslige tomrom
  - Hvordan kan ekspertene holdes ansvarlige når de selv lager reglene?
- **Involvering av lekfolk**
  - Risikerer at man overforenkler problemene
  - Deltakelse kan være illegitim eller overflødig

Kimen av en fjerde strategi

- **Holde eksperter ansvarlige gjennom offentlig debatt**
- Ekspertene gjør krav på å komme med riktige råd
- Deres begrunnelser kan testes
- Offentligheten og vitenskapssamfunnet kan utfordre ekspertenes premisser
- Feil unngås ved å invitere alle til å undersøke om det vi holder for sant og riktig faktisk er det

